

Katedra Patomorfologii Klinicznej

Uniwersytetu Medycznego
im. Karola Marcinkowskiego
w Poznaniu

[Strona Główna](#)
[Skład osobowy](#)
[Historia](#)
[Bioinformatyka](#)
[Dydaktyka](#)
[Galeria](#)

HISTORIA KATEDRY

KATEDRA I ZAKŁAD ANATOMII PATOLOGICZNEJ (1922-1959)

Organizatorem Katedry i Zakładu Anatomii Patologicznej Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Poznańskiego, a następnie Akademii Medycznej oraz jej pierwszym długoletnim kierownikiem, był **Ludwik Skubiszewski**. Po przejściu Profesora na emeryturę w latach 1951-1952 funkcję kierownika pełnił ówczesny adiunkt – **dr med. Marian Rozynek**. We wrześniu 1952 roku Minister Zdrowia na stanowisko kierownika Katedry i Zakładu Anatomii Patologicznej powołał ówczesnego docenta z zakresu anatomii patologicznej Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Warszawie **dr med. Janusza Groniowskiego**.

Zakład Anatomii Patologicznej, od chwili swego powstania, mieścił się w prosekurze Szpitala Miejskiego im. J. Strusia przy ulicy Koziej 9. Kubatura wewnętrzna budynku wynosiła 1316 m³, a jego powierzchnia użytkowa – 347 m². Istniejące warunki lokalowe uniemożliwiały niejednokrotnie właściwą pracę Zakładu, wobec rozbudowy starych i powstania nowych klinik oraz wzrostu liczby studentów. Mimo długotrwałych i usilnych zabiegów, do budowy nowego budynku można było przystąpić dopiero w połowie 1954 roku, na terenie Szpitala Klinicznego Nr 2, wg projektu inż. Architekta Władysława Borawskiego z Warszawy (przewidywano uruchomienie obiektu w pierwszej połowie 1958 roku).

Trudności lokalowe zmusiły do przeniesienia znacznej części zajęć dydaktycznych oraz pracowni naukowych na inny teren. I tak ćwiczenia histopatologiczne odbywały się w sali Zakładu Histologii i Embriologii. W Collegium Anatomicum odbywały się wykłady oraz przeniesiono tu zbiory muzealne. W listopadzie 1953 roku uruchomiona została w Szpitalu Klinicznym im. Heliodora Święcickiego prosekтура z własną pracownią histopatologiczną. W 1957 roku z inicjatywy prof. dr Wiktora Degj powstała samodzielna pracownia dla badań patomorfologii narządu ruchu przy Klinice Ortopedycznej oraz pracownia histochemiczna na terenie Oddziału Dermatologicznego Szpitala Miejskiego im. J. Strusia. W roku 1955 organizowano i uruchomiono przy Klinice Położnictwa i Chorób Kobięcych pracownię dla badań patomorfologii płodu i noworodka. Jesienią 1956 roku uruchomiono pracownię mikroskopu elektronowego w pomieszczeniu prowizorycznym w Szpitalu im. Heliodora Święcickiego. Mikroskop elektrostatyczny Elmi D2 Carl Zeiss-Jena przekazany został przez samego konstruktora dr rer. nat. Ernesta Guyenot'a, który w tym celu przybył do Poznania. W lutym 1957 roku, w odremontowanym specjalnie w tym celu pomieszczeniu prosekury przy ulicy Koziej, uruchomiono pracownię dla celów hodowli tkanek, a w listopadzie przystąpiono do organizacji laboratorium fotograficznego w pracowni histopatologii na terenie Szpitala Klinicznego Nr 2. W 1955 roku nabyto urządzenie do mikroskopii fluorescencyjnej oraz otrzymano aparat rentgenowski przenośny firmy Continental-Chicago, model EH. Kolejno włączano do pracy: mikroskop fazowo-kontrastowy, elektronowy i aparaturę rentgenowska.

Biblioteka zakładowa liczyła 2033 woluminów oraz 15 czasopism krajowych i 26 czasopism zagranicznych (w prenumeracie).

W chwili wznowienia pracy po II Wojnie Światowej w Zakładzie zatrudnionych było: 2 samodzielnych pracowników naukowych, 3 adiunktów, 8 starszych asystentów, 6 asystentów, 4 młodszych asystentów, 7 zastępców asystenta i 6 pracowników naukowo-technicznych

Zakład poznański był pierwszym, który wprowadził w kraju metodę mikroskopii fluorescencyjnej dla celów morfologii patologicznej. Główne kierunki pracy naukowej Zakładu to:

- patologia narządu oddychania, a zwłaszcza płuc;
- patomorfologia płodu i noworodka;
- patologia układu krążenia.

W latach 1952-1955 odbywały się co tydzień zebrania naukowe (w latach późniejszych co dwa tygodnie), na których referowane były prace własne, opracowania kazuistyczne anatomo-kliniczne (przypadki sekcyjne), bądź histo-kliniczne (przypadki biopcyjne), zestawienia poglądowe i streszczenia z piśmiennictwa.

Jesienią 1957 roku Ministerstwo Zdrowia przyznało dwa stypendia zagraniczne dla pracowników Zakładu. Skorzystali z nich: ówczesny adiunkt Przemysław Gabryel (Instytut Maxa Plancka – Oddział Neuropatologii – u prof. dr Zličicha w Kolonii) i starszy asystent Lucjan Grembowicz (studia w zakresie patomorfologii wieku dziecięcego w Pradze Czeskiej).

Zakład prowadził zajęcia dydaktyczne dla studentów III roku Wydziału Lekarskiego wraz z Oddziałem Stomatologicznym, a od 1956 także dla studentów Wydziału Farmaceutycznego. W latach 1953-1957 egzamin specjalizacyjny I stopnia z zakresu anatomii patologicznej zdało 9 osób. Od roku 1955 szkolono lekarzy pełniących obowiązki prosektorów w szpitalach województwa poznańskiego i zielonogórskiego.

W zakres działalności usługowej Zakładu Anatomii Patologicznej wchodziły badania pośmiertne i żywciove dla szpitali poznańskich, stanowiąc właściwie prosekurę centralną, oraz dla szpitali województwa poznańskiego i zielonogórskiego – badania biopcyjne, dzięki którym uzyskiwano różnorodny materiał dla szkolenie asystentów w histopatologii.

W latach pięćdziesiątych w Zakładzie wykonano ogółem aż 56 287 badań mikroskopowych biopcyjnych i 8 318 sekcji zwłok

Katedra i Zakład Anatomii Patologicznej została przeniesiona do nowego gmachu w obrębie Collegium

Święckiego w październiku 1958 roku. Kierownikiem jednostki był wówczas **prof. dr Janusz Groniowski**.

KATEDRA I ZAKŁAD PATOMORFOLOGII KLINICZNEJ (1982 - 2009)

Od 1970 roku Katedra Anatomii Patologicznej weszła w skład Instytutu Biostruktury, który został rozwiązany 30.IX.1982 roku i powstała wtedy Katedra i Zakład Patomorfologii Klinicznej. Katedra liczyła 8 pracowni: Diagnostyczno-Biopsyjna, Diagnostyczna Cytologiczna, Patomorfologii Gastroenterologicznej, Patomorfologii Neurochirurgicznej, Mikroskopii Elektronowej, Histochemii, Radioizotopowa i Diagnostyki Sekcyjnej.

W Katedrze realizowano zadania naukowo-badawcze w zakresie:

1. Diagnostyki nowotworów - ocena przydatności różnych metod morfologicznych;
2. Profilów biologicznych nowotworów ośrodkowego układu nerwowego;
3. Patomorfologii pierwotnych i wtórnych glomerulopatii;
4. Patomorfologii zapaleń wątroby, chorób żołądka i jelita grubego;
5. Patomorfologii płodu i noworodka;
6. Zmian wywołanych zarażeniem *Trichinella spiralis*;
7. Systemów informatycznych w diagnostyce patomorfologicznej;
8. Telepatologii.

Zespół prowadził szereg programów naukowych (KBN, Tempus, własne i statutowe Uczelni). Prowadzone były zajęcia dydaktyczne z patomorfologii dla studentów Wydziału Lekarskiego - III roku (wykłady, ćwiczenia histopatologiczne, sekcje - patomorfologia ogólna i narządowa) i IV roku (wykłady, seminaria - patomorfologia kliniczna), dla studentów III roku Odziału Stomatologii (wykłady i ćwiczenia z histopatologii - patomorfologia ogólna i narządowa) oraz dla studentów angielskich w systemie 4 i 6 letnim. Systematycznie prowadzono szkolenia podyplomowe - indywidualne także w zakresie wszystkich technik morfologicznych. W Katedrze wykształcono 100 specjalistów I stopnia i 31 II stopnia w zakresie patomorfologii. Przeprowadzono 55 przewodów doktorskich i 13 habilitacyjnych.

Katedra i Zakład Patomorfologii Klinicznej prowadziła na szeroką skalę współpracę z różnymi jednostkami naukowymi - zarówno w ramach Uczelni, jak i w kraju oraz z ośrodkami zagranicznymi, także z przemysłem. Pracownicy aktywnie uczestniczyli w działalności różnych towarzystw naukowych. Dla przykładu spośród 4 Sekcji Polskiego Towarzystwa Patologów - 2 kierowane były przez pracowników Katedry (Sekcja Mikroskopii Elektronowej oraz Sekcja Patologii Matematycznej i Informatyki). Katedra była organizatorem zjazdu naukowego Polskiego Towarzystwa Patologów w 1989 roku.

Corocznie do 2003 roku odbywały się w Zakładzie kursy patomorfologii płodu i noworodka dla patomorfologów z całego kraju i Warsztaty Komputerowe Sekcji Patologii Matematycznej i Informatyki PTP oraz Konferencje Sekcji Mikroskopii Elektronowej PTP, a co dwa lata konferencje naukowo-szkoleniowe Międzynarodowej Akademii Patologii.

Pracownia Mikroskopii Elektronowej (pierwsza tego typu w kraju, powstała w latach pięćdziesiątych) uznana jest obecnie przez Nadzór Krajowy ds. Patomorfologii i Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Patologów za ośrodek referencyjny.

Za ośrodek referencyjny w zakresie patomorfologii nefrologicznej uznano także Katedrę Patomorfologii Klinicznej. Znaczący w skali kraju jest dorobek Pracowni Patomorfologii Neurochirurgicznej, Pracowni Patomorfologii Gastroenterologicznej, prace z zakresu patomorfologii mięśni uszkodzonych przez zakażenie *Trichinella spiralis*. Rozwijała się także działalność w zakresie systemów informatycznych w patomorfologii i w zakresie telepatologii. W kwietniu 2002 roku powstała Pracownia Morfometrii i Przetwarzania Obrazów Medycznych, a w marcu 2004 Pracownia Patomorfologii Układu Moczowego.

Kierownikami Zakładu Anatomii Patologicznej i Katedry Patomorfologii Klinicznej byli:

- **prof. Ludwik Skubiszewski** (1922-1951)
- **prof. Marian Rożynek** (p.o. 1951-1952)
- **prof. Janusz Groniowski** (1952-1963), którego staraniem powstał gmach zajmowany obecnie przez Katedrę; pełnił on także funkcję prorektora ds. nauki AM
- **prof. Przemysław Gabryel** (1963-1990), który pełnił szereg funkcji w Uczelni (prodziekana i dziekana Wydziału Lekarskiego, prorektora ds. nauki) oraz na szczeblu krajowym (specjalista krajowy ds. patomorfologii, członek Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej ds. Tytułów i Stopni Naukowych i członek Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego)
- **prof. Wiesława Salwa - Żurawska** (1990 - 2003)
- Obecnie, od 2003 roku kierownikiem jednostki jest **prof. dr hab. Przemysław Majewski**, pełniący od maja 2000 roku do sierpnia 2008 roku funkcję prodziekana Wydziału Lekarskiego I.

KATEDRA PATOMORFOLOGII KLINICZNEJ Z ZAKŁADEM PATOMORFOLOGII KLINICZNEJ I ZAKŁADEM BIOINFORMATYKI I BIOLOGII OBLICZENIOWEJ (2009 i nadal)

W roku 2009 nastąpiła zmiana struktury organizacyjnej w Katedrze i Zakładzie Patomorfologii Klinicznej. W ramach reorganizacji w Katedrze Patomorfologii Klinicznej kierowanej przez prof. dr hab. med. Przemysława Majewskiego powstały dwa Zakłady. Zakład Patomorfologii Klinicznej będący kontynuacją tradycji „akademickiego” Zakładu Anatomii Patologicznej zorganizowanego w 1922 roku oraz Zakład Bioinformatyki i Biologii Obliczeniowej przekształcony z Pracowni Morfometrii i Przetwarzania Obrazów Medycznych Katedry i Zakładu Patomorfologii Klinicznej.

Kierownikiem Zakładu Patomorfologii Klinicznej został prof. dr hab. med. Przemysław Majewski a kierownikiem Zakładu Bioinformatyki i Biologii Obliczeniowej została prof. dr hab. med. Elżbieta Kaczmarek.